

1. Celková charakteristika absolventa

Absolvent študijného odboru 82.. L sklársky dizajn je stredoškolsky vzdelaný pracovník - špecialista s vyšším odborným vzdelaním, ktorý sa uplatní v náročných odborných profesiách v oblasti úžitkového výtvarníctva, umelecko-remeselnej tvorby sklárskeho dizajnu a v pedagogickej činnosti v tejto oblasti. Môže sa uplatniť aj ako vysoko kvalifikovaný pracovník v oblasti obchodných činností v závodoch na výrobu sklenených výrobkov, alebo vo firmách zaoberajúcich sa zušľacht'ovaním alebo opracovaním skla na vysokej estetickej a úrovni. Má vzťah k jednotlivým formám umenia, orientuje sa v nich a riadi sa estetickými pravidlami. Rozvíja samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzuje nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Je schopný samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Svojou tvorbou je schopný ovplyvňovať a vytvárať estetické prostredie človeka. Odborné vzdelávanie umožní rozvíjať samostatnosť a tvorivosť s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s výtvarným umením a dizajnom, hlavne sklárskym dizajnom, kultúrou osobnosti a umeleckou stránkou remeselného prevedenia. Spája umelecké cítenie s technickými možnosťami na utvorenie kompaktného celku. Po absolvovaní študijného odboru sú študenti pripravení navrhnuť, riešiť, technicky alebo technologicky realizovať úlohy, ktoré súčasná prax dizajnu prináša. Nielen vo vytvorení samostatného objektu, ale i jeho grafické a vizuálne stvárnenie pomocou IKT.

Uplatní sa v podnikaní, pri spracúvaní a zošľacht'ovaní skla, jednoduchých technológiách spracovania a opracovania kovu, spájania týchto materiálov, prípadne môže pokračovať v štúdiu na vysokých školách výtvarného charakteru alebo príbuzného zamerania, prípadne kvalifikovane sa uplatniť v rôznych spoločenských a kultúrnych inštitúciách. Môže pracovať ako učiteľ v základnej umeleckej škole. Navrhujú sklársky dizajn v spojení s interiérom architektúry a priestorové prvky v exteriéri – v mestskom a prírodnom prostredí. Sú schopní tvoriť dizajn pre úžitkové, obalové, technické a darčkové predmety, navrhnuť a technicky zrealizovať grafické stvárnenie katalógov.

Toto vzdelanie poskytuje absolventom potrebné poznatky o človeku, ľudskej spoločnosti, prírode a umožňuje mu chápať vnútorné súvislosti medzi spoločenskými a prírodnými javmi, rozumieť obecným zákonitostiam, chápať a hodnotiť kultúrne dedičstvo a vážiť si ho.

Absolvent je pripravený pracovať na pozíciách zodpovedajúcich úrovni kvalifikovaného pracovníka – špecialistu, ktorý sa uplatní v náročných odborných profesiách v oblasti úžitkového výtvarníctva, umelecko-remeselnej tvorby, sklárskeho dizajnu a dizajnu, ako samostatného odboru. Je schopný navrhovať a riešiť interiéry a objekty exteriérov architektúry v plošnom a priestorovom prevedení cez jednotlivé technologické a digitálne postupy až po konečnú realizáciu. Je schopný aktualizovať, optimalizovať vzťahy úžitkových výrobkov a životného prostredia z hľadiska požiadaviek a potrieb človeka, za účelom splnenia funkčných, technických, estetických, sociálnych, psychologických a ergonomických kritérií. Podieľa sa na vytváraní a obohacovaní hodnotovej stupnice historických ako aj súčasných výtvarno-technicko-estetických vzťahov a zákonitostí. Má schopnosť vecne, konštruktívne a kultivovane prezentovať osobné, spoločenské a odborné názory, vedomosti a javy.

Svoje návrhy vytvára na základe znalostí zásad technológie materiálu, technického kreslenia s optimálnym využitím dostupných informačno-komunikačných technológií, s ohľadom na životné prostredie, hospodárne pristupuje k práci s materiálom, surovinami a energiami. Používa racionálne metódy práce, najvýhodnejšie a najmodernejšie technológie a koná v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami humanizmu a demokracie.

Pre kvalifikované vykonávanie uvedených činností musí mať absolvent odborný profil s nevyhnutným všeobecným vzdelaním. Musí byť adaptabilný v príbuzných odboroch, logicky myslíaci, schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a schopnosti pri riešení problémov. Vyznačuje sa vysokým stupňom sebaregulácie, sebakontroly a schopnosťou spolupráce. Má

predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehĺbovanie vedomostí a zručností. Je naklonený a otvorený novým trendom a metódam práce vo svojej profesii. Rozhoduje cieľavedome, rozvážne a pohotovo. Mal by používať racionálne metódy práce s novou technikou a technológiami.

Musí sa neustále vzdelávať a štúdiom odbornej literatúry a trvale sa zaujímať o vývoj svojho odboru, ktorého trend je v popredí záujmu dodávateľov a zákazníkov. Koná v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami humanizmu a demokracie. Pri práci uplatňuje poznatky o historickom vývoji, vie oceniť historické hodnoty a artefakty.

Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú jeho vedomosti a spôsobilosti z oblasti hygieny a bezpečnosti práce, starostlivosti o zdravie a jeho ochranu, tvorby a ochrany životného prostredia, ekológie, vrátane starostlivosti o kultúru práce a pracovné prostredie. V príprave absolventa sa kladie dôraz na praktickú stránku vyučovania s cieľom adaptácie absolventa na meniace sa podmienky spoločenskej reality v oblasti umeleckej, ekonomickej a sociálnej.

Súčasťou základných odborných činností je týždňový výtvarný kurz (plenér) a počas štúdia absolvovanie a realizácia ročníkových prác a projektov v hlavných výtvarno-umeleckých predmetoch (klauzúrne = ročníkové práce) v rámci ateliérového vyučovania.

Plenér žiaci absolvujú v prírode, v prípade nepriaznivého počasia v odborných učebniach a dielnach, pod vedením učiteľov a súvislú prax v zariadeniach špecializovaných firiem, kde v závere spracujú písomnú správu.

Odbornú prípravu skvalitňuje absolvovanie odborných exkurzií na špecializovaných pracoviskách, v zariadeniach, prevádzkach, inštitúciách, ateliéroch a štúdiách. Vhodnou skladbou predmetov a ich obsahu je možné doprofitovať učebný plán podľa zamerania školy a podľa potrieb regiónu.

Pre vykonávanie pedagogickej práce musí absolvent poznať základy psychológie, základné princípy a didaktické zásady teórie a praxe vyučovania výtvarnej výchovy, poznať základy metódy práce a efektívnosti vyučovania, vedieť napláňovať organizáciu vyučovacej hodiny, poznať tvorivé metódy a postupy odborného vyučovania, ovládať základné znalosti z pedagogiky v aplikácii na umeleckú činnosť.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje kľúčovými, všeobecnými, odbornými kompetenciami, ktorých špecifiká sa uvádzajú v nasledujúcich kapitolách.

Odborný profil absolventa

Po absolvovaní študijného odboru sú študenti pripravení navrhnúť, riešiť, technicky alebo technologicky realizovať úlohy, ktoré súčasná prax sklárskeho dizajnu prináša. Uplatňujú sa pri návrhoch technického, úžitkového ale najmä umeleckého skla trojrozmerných sklárskych výrobkov exteriéru alebo interiéru. Dokážu navrhnúť sklársky dizajn jednoduchého výrobku z kalíškoviny, umelecké sklá výplní až po lustre pre obradné sieni alebo vstupné haly. Navrhujú sklárske výrobky pre menšie firmy, kultúrne a spoločenské zariadenia i rozsiahlejšie projekty sklárskej identity celo zasklených objektov, budov, hál pre architektonické komplexy, výstavné areály, prezentačné akcie.

Navrhujú sklársky dizajn v spojení s interiérom architektúry a priestorové prvky v exteriéri – vitráž, svietidlá osvetlenia, sklenených šperkov, stojany, vázy, dekoratívne predmety a p. Sú schopní tvoriť dizajn obalov a darčkových predmetov, navrhnúť a technicky zrealizovať grafické prevedenie katalógov sklenených výrobkov. Ovládajú prácu s grafickými softvérmi: Adobe InDesign, Illustrator, Photoshop, Macromedia Flash a ďalšími. Súčasťou schopností študentov je profesionálna prezentácia realizovaných návrhov a obhajoba zvolených riešení.

Absolvent štúdia má znalosti z dejín a teórie výtvarného umenia, dejín sklárskej tvorby, dejín sklárskeho dizajnu. Schopnosť kreatívnej kresliarskej štylizácie smerom k modelovaniu, precízne zvládnutie konštrukcie strihu poskytujú študentom priestor na naplnenie ich predstáv o originálnom módnom sklárskom dizajne. Na základe získaných znalostí a zručností

dokáže aj previesť voľnú tvorbu skla do módnjej svetovej tvorby dizajnu a zaujať aj ako sám podnikateľ.

Dôležitou súčasťou štúdia sú aj predmety zamerané na podnikanie a marketingovú komunikáciu, ktoré majú viesť k osvojeniu a rozvoju schopnosti adaptability na ekonomické a spoločenské podmienky. Aktívne komunikuje v cudzom jazyku

Dokáže organizovať, projektovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu vo forme portfólia, webovej stránky a autorskej výstavy.

2. Kompetencie absolventa

2.1. Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi stredného odborného vzdelávania na stupni vzdelania ISCED 5B smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili na tejto úrovni zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie sa musia zakomponovať do všetkých vzdelávacích oblastí. V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií ako základným orientačným nástrojom pre vymedzenie kľúčových kompetencií ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

A Komunikačné a sociálno-interakčné spôsobilosti

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre pracovný a spoločenský život, ktoré v konkrétnych situáciách umožnia žiakom primerane ústne a písomne sa vyjadrovať, spracovávať a využívať písomné materiály, znázorňovať, vysvetľovať a riešiť problémové úlohy a situácie komplexného charakteru, čítať, rozumieť a využívať text. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania, vyhľadávania, uchovávanía, využívania a vytvárania informácií, s rozvojom schopnosti komunikovať v jednom cudzom jazyku a ovládať základy druhého cudzieho jazyka. Žiaci získaním týchto spôsobilostí sa naučia akým spôsobom sa vymieňajú informácie, ako generovať produktívne samo riadené učenie, zapamätajú si, že učenie je v konečnom dôsledku sociálny proces prispôbovania učebného prostredia pre integráciu aj znevýhodnených sociálnych skupín.

Absolvent má vedieť:

- vyjadrovať a zdôvodňovať svoje názory,
- reprodukovat' a interpretovať prečítaný alebo vypočutý text v materinskom a cudzom jazyku,
- podať výklad a popis konkrétneho objektu, veci alebo činnosti,
- vyjadrovať sa nielen podrobne a bohato, ale aj krátko a výstižne,
- aktívne komunikovať najmenej v cudzom jazyku,
- vedieť samostatne rozhodovať o úprave informačného materiálu vzhľadom na druh oznámenia a širší okruh užívateľov,
- navrhovať návody k činnostiam, písať odborné materiály a dokumenty v materinskom a cudzom jazyku,
- osvojovať si grafickú a formálnu úpravu písomných prejavov,
- spracovávať písomné textové informácie (osnova, výpisky, denník) a materiály podľa účelu oznámenia a s ohľadom na potreby užívateľa,
- orientovať sa, získavať, rozumieť a aplikovať rôzne informácie, posúdiť ich význam v osobnom živote a v povolání,
- vyhľadávať a využívať jazykové a iné výrazové prostriedky pri riešení zadáných úloh a tém v cudzom jazyku,
- prijímať a tvoriť text, chápať vzťahy medzi rečovou situáciou, témou a jazykovým prejavom v materinskom a cudzom jazyku,
- ovládať operácie pri práci s počítačom,

- pochopiť a vyhodnocovať svoju účasť na procese vzdelávania a jeho výsledku, ktorý zabezpečuje právo voľného pohybu občana žiť, študovať a pracovať v podmienkach otvoreného trhu práce,
- pochopiť a osvojiť si metódy informačnej a komunikačnej technológie s možnosťou učenia sa formou on-line,
- sa oboznámiť s motivačnými vzdelávacími programami, ktoré sú zamerané na riešenie problémov a poskytovanie prístupných príležitostí pre celoživotné vzdelávanie, ktoré vytvára možnosť virtuálnej komunikácie medzi lokálnymi komunitami.

B Intrapersonálne a interpersonálne spôsobilosti

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne zručností. Od žiaka sa vyžaduje regulovať správanie, prehodnocovať základné zručnosti, zapájať sa do medziľudských vzťahov, pracovať v tíme, preberať zodpovednosť sám za seba a za prácu iných, schopnosť starať sa o svoje zdravie a životné prostredie, rešpektovať všeludské etické hodnoty, uznávať ľudské práva a slobody.

Absolvent má:

- významne sa podieľať na stanovení zodpovedajúcich krátkodobých cieľov, ktoré smerujú k zlepšeniu vlastnej výkonnosti,
- samostatne predkladať jednoduché návrhy a projekty, formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- rozhodovať o princípoch kontrolného mechanizmu,
- rozvíjať vlastnú aktivitu, samostatnosť, sebazpoznanie, sebadôveru a reproduktívne myslenie,
- samostatne predkladať návrhy na výkon práce, za ktorú je zodpovedný,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- ovládať základy modernej pracovnej technológie a nieť zodpovednosť za prácu v životnom prostredí, jeho ochranu a bezpečnosť,
- samostatne pracovať a zapájať sa do práce kolektívu, riadiť jednoduchšie práce v menšom kolektíve, nieť zodpovednosť aj za prácu druhých,
- vytvárať, objasňovať a aplikovať hodnotový systém a postoje,
- určovať nielen vážne nedostatky ale aj kvalitu vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- stanovovať si ciele a priority podľa svojich osobných schopností, záujmov, pracovnej orientácie a životných podmienok,
- plniť plán úloh smerujúci k daným cieľom a snažiť sa ich vylepšovať formou využívania sebakontroly, sebaregulácie, sebahodnotenia a vlastného rozhodovania,
- overovať získané poznatky, kriticky posudzovať názory, postoje a správanie druhých,
- mať zodpovedný vzťah k svojmu zdraviu, starať sa o svoj fyzický a duševný rozvoj, byť si vedomý dôsledkov nezdravého životného štýlu a závislostí,
- prijímať a plniť zodpovedne dané úlohy,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

C Schopnosť tvorivo riešiť problémy

Tieto schopnosti sa využívajú na identifikovanie problémov, na ich analýzu a stanovenie efektívnych postupov, perspektívnych stratégií a vyhodnocovanie javov. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Absolventi musia byť schopní vyhodnocovať základné dopady napr. na životné prostredie, dopad nerozvážnych rozhodnutí alebo príkazov, pracovný a osobný dopad v širšom slova zmysle ako je ekonomický blahobyť, telesné a duševné zdravie a pod. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolání.

Absolvent má:

- objasňovať formou systematického poznávania najzávažnejšie rysy problémov, využívať za týmto účelom rôzne všeobecne platné pravidlá,
- získavať samostatným štúdiom všetky nové informácie vzťahujúce sa priamo k objasneniu neznámych oblastí problému,
- zhodnotiť význam rozmanitých informácií, samostatne zhromažďovať informácie, vytriediť a využiť len tie, ktoré sú pre objasnenie problému najdôležitejšie,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, zvažovať rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, stanoviť kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- vybrať vhodné postupy pre realizáciu zvoleného riešenia a dodržiavať ho,
- poskytovať ľuďom informácie (oznamovanie, referovanie, rozprávanie, prednášanie),
- ovplyvňovať ľudí presvedčaním, pozitívnou argumentáciou a silou svojej osobnosti,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi.

D Podnikateľské spôsobilosti

Prispievajú k tvorbe nových pracovných miest, umožňujú samozamestnanosť, pomáhajú ľuďom nachádzať prácu, orientovať sa na vlastné podnikanie, zlepšovať svoje pracovné a podnikateľské výkony. Učiť sa procesu vzdelávania s využitím najefektívnejších metód, vychádzať z dostupných informačných tokov. Je potrebné vyvíjať motivačné opatrenia. Investícia do ľudských zdrojov znamená umožniť jednotlivcom, aby si riadili vlastné „životné portfólio“ a rozšíriť im tak rozsah vzdelávacích cieľov. Tvorivé a inovatívne vklady do ľudských zdrojov sú integrálnou súčasťou rozvoja spoločnosti založenej na vedomostiach.

Absolvent má vedieť:

- spracovať základné analytické prieskumy a predkladať primerané návrhy na výkon takej práce, ktorú je schopný zodpovedne vykonávať,
- orientovať sa v rôznych štatistických údajoch a vedieť ich využívať pre vlastné podnikanie,
- vyhodnocovať možnosti plánovania, finančného zabezpečenia a realizácie projektov,
- samostatne plánovať financie vzhľadom na potreby a ciele vlastnej podnikateľskej činnosti,
- pochopiť najnovšie poznatky z teórie riadenia a organizácie,
- využívať marketingový manažment,
- rozpoznať a rozvíjať kvality riadiaceho zamestnanca s aspektom na komunikatívne schopnosti, asertivitu, kreativitu a odolnosť voči stresom,
- vystihnúť princípy odmeňovania a oceňovania aktívnych a tvorivých zamestnancov,
- ovládať princípy a mechanizmus kontrolnej činnosti,
- zisťovať dynamiku vývoja efektívnosti práce, podnikania a porovnávať ju s celospoločenskými požiadavkami a potrebami,
- využívať zásady konštruktívnej kritiky, vedieť primerane kritizovať, ale aj znášať kritiku od druhých,
- ovplyvňovať druhých a koordinovať ich úsilie,

- rýchle sa rozhodovať a prijímať opatrenia,
- myslieť systémovo a komplexne,
- prijímať a uznávať aj iné podnikateľské systémy,
- ovládať podstatu systémovej analýzy,
- rešpektovať právo a zodpovednosť,
- zaujať zodpovedný postoj k vlastnej profesijnej budúcnosti a ďalšiemu vzdelávaniu, uvedomovať si význam celoživotného učenia a byť pripravený prispôbovať sa k zmeneným pracovným podmienkam,
- sledovať a hodnotiť vlastný úspech vo svojom učení, prijímať hodnotenie výsledkov svojho učenia zo strany iných ľudí,
- poznať možnosti ďalšieho vzdelávania, hlavne v odbore prípravy a povolani,
- sledovať možnosti a ponuky uplatnenia sa na trhu práce v danom odbore,
- rozhodovať sa cieľavedome a zodpovedne o svojej budúcej profesii a ďalšej vzdelávacej ceste,
- získať reálnu predstavu o pracovných a iných podmienkach v odbore, o požiadavkách zamestnávateľov na pracovné činnosti a vedieť ich porovnávať so svojimi predstavami a skutočnými podmienkami,
- robiť aj nepopulárne, ale správne opatrenia a rozhodnutia,
- chápať podstatu a princíp podnikania, mať predstavu o základných právnych, ekonomických, administratívnych, osobnostných a etických aspektoch súkromného podnikania,
- dokázať vyhľadávať a posudzovať podnikateľské príležitosti v súlade s realitou trhového prostredia, svojimi predpokladmi a ďalšími možnosťami.

E Spôsobilosť využívať informačné technológie

Tieto spôsobilosti pomáhajú žiakom rozvíjať základné zručnosti pri práci s osobným počítačom, internetom, využívať rôzne informačné zdroje a informácie v pracovnom a mimo pracovnom čase. Nová iniciatíva v oblasti elektronického vzdelávania (E- learning) si kladie za cieľ zvýšiť úroveň digitálnej gramotnosti žiakov. Efektívne využívanie informačných a komunikačných technológií, vrátane možnosti učenia sa formou on-line, výrazne prispeje k realizácii celoživotného vzdelávania pre ľudí rôzneho veku, k udržiavaniu identity komunity a vytváraniu možnosti virtuálnej komunikácie medzi lokálnymi komunitami aj na veľké vzdialenosti. Sú to teda schopnosti, ktoré umožňujú žiakom ich osobnostný rast, vlastné učenie a výkonnosť v práci.

Absolvent má :

- oboznámiť sa s rôznymi druhmi počítačových programov,
- ovládať obsluhu periférnych zariadení potrebných pre činnosť používaného programu,
- pracovať s aplikačným programom potrebným pre výkon povolania,
- vyhľadávať vhodné informačné zdroje a potrebné informácie,
- graficky znázorňovať reálne situácie a úlohy, kde takéto znázorňovanie pomáha pri kvantitatívnom riešení úlohy,
- komunikovať elektronickou poštou, využívať prostriedky online a offline komunikácie,
- evidovať, triediť a uchovávať informácie tak, aby ich mohol využívať pri práci,
- chrániť informácie pred znehodnotením alebo zmanipulovaním,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov, kriticky pristupovať k získaným informáciám a byť mediálne gramotný.

F Spôsobilosť byť demokratickým občanom

Sú to schopnosti, ktoré umožňujú žiakom žiť plno hodnotným sociálnym životom a tak prispievať k zvyšovaniu spoločenskej úrovne. Cestou získaných schopností žiaci zdokonaľujú svoj osobnostný rast, vlastné učenie, využívajú seba poznávanie, seba kontrolu a seba reguláciu pre prácu v kolektíve, prijímajú zodpovednosť za vlastnú prácu a prácu ostatných. Svojím podielom

prispievajú k životu a práci k spoločnosti založených na vedomostiach, prispievajú k rozvíjaniu demokratického systému spoločnosti, k trvalo udržateľnému hospodárskemu rastu a sociálnemu rozvoju štátu so zodpovednosťou voči životnému prostrediu, zachovaniu života na Zemi, rozvíjaniu vzájomného porozumenia medzi osobami a skupinami, rozvíjajú svoje schopnosti ako je empatia, súcitiť, tolerancia, rešpektovanie práv a slobôd.

Absolvent má:

- uvedomiť si a rešpektovať, že telesná, citová, rozumová i vôľová zložka osobnosti sú rovnocenné a vzájomne sa dopĺňajú,
- konať zodpovedne, samostatne a iniciatívne, nielen vo svojom vlastnom záujme, ale aj vo verejnom záujme,
- poznať a rešpektovať, že neexistuje iba jeden pohľad na svet,
- orientovať sa na budúcnosť vo svojom vzťahu k Zemi,
- uvedomiť si, že rozhodnutia, ktoré sa prijímu a činy, ktoré vykonajú jednotlivci alebo členovia skupiny, budú mať vplyv na globálnu prítomnosť a budúcnosť,
- poznať, uznávať a podporovať alternatívne vízie vo vzťahu k udržateľnému rozvoju, ľudskému zdraviu a zdraviu našej planéty,
- uvedomiť si a čiastočne pochopiť globálne podmienky, rozvoj a trendy súčasného sveta,
- pochopiť globálnu povahu sveta a úlohu jednotlivca v ňom, rozvoj masovokomunikačných prostriedkov, dopravných prostriedkov, masovej turistiky a komunikačných systémov,
- chápať problémy zachovania mieru, bezpečnosti jednotlivcov, národov a štátov, zachovávanie a ochrany životného prostredia, vyčerpania nerastných surovín, liečenia civilizačných chorôb, populačnej explózie v rozvojových krajinách, drogovej závislosti najmä mladistvých, sexuálnej výchovy a pozitívne pristupovať k riešeniu týchto problémov,
- si uvedomiť a orientovať sa v problematike nerovnomerného hospodárskeho rozvoja, etnických, rasových a náboženských konfliktov, terorizmu a navrhovať cesty na ich odstránenie,
- chápať pojmy spravodlivosť, ľudské práva a zodpovednosť, aplikovať ich v globálnom kontexte,
- tvorivo riskovať, primerane kritizovať, jasne sa stavať k riešeniu problémov, rýchle sa rozhodovať, byť dôsledný, inšpirovať druhých pri vyhľadávaní podnetov, iniciatív a vytváraní možností,
- dodržiavať zákony, rešpektovať práva a osobnosť druhých ľudí, ich kultúrne špecifiká, vystupovať proti neznášanlivosti, xenofóbií a diskriminácií,
- konať v súlade s morálnymi princípmi a zásadami spoločenského správania, prispievať k uplatňovaniu hodnôt demokracie,
- si uvedomovať vlastnú kultúrnu, národnú a osobnostnú identitu, pristupovať s toleranciou k identite druhých,
- sa aktívne zaujímať o politické a spoločenské dianie u nás a vo svete,
- uznávať tradície a hodnoty svojho národa, chápať jeho minulosť i súčasnosť v európskom a svetovom kontexte,
- podporovať hodnoty miestnej, národnej, európskej a svetovej kultúry a mať i nim vytvorený pozitívny vzťah.

2.2. Odborné kompetencie

A Požadované vedomosti

Absolvent má:

- používať zvukové a grafické (pravopisné) prostriedky daného jazyka, slovnú zásobu vrátane vybranej frazeológie v rozsahu daných tematických okruhov,
- používať osvojené jazykové prostriedky v súvislých výpovediach a v obsahových celkoch primerane s komunikatívnym zámerom,
- komunikovať v rôznych spoločenských úlohách, bežných komunikatívnych situáciách, používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so socio- kultúrnym úzusom danej jazykovej

oblasti, preukázať všeobecné kompetencie a komunikatívne kompetencie prostredníctvom rečových schopností na základe osvojených jazykových prostriedkov v komunikatívnych situáciách v rámci tematických okruhov, preukázať úroveň receptívnych (vrátane interaktívnych) a produktívnych rečových schopností,

- reagovať na partnerove podnety, odhadovať významy neznámych výrazov, používať kompenzačné vyjadrovanie, pracovať so slovníkom (prekladovým, výkladovým) a používať iné jazykové príručky a informačné zdroje,
- pracovať s počítačom ako podporným prostriedkom pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej grafickej dokumentácie
- pracovať s odbornou literatúrou,
- ovládať dejiny umenia a výtvarného umenia, ovládať podmienenosť každej vývojovej etapy umenia až po súčasnosť
- poznať dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti, prejavy jej hmotnej kultúry,
- chápať vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp umenia v rámci pôsobiacich estetických zákonitostí v konkrétnej oblasti národných dejín a aspektom na dejiny výtvarnej kultúry
- poznať a vedieť charakterizovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov
- mať poznatky zo všeobecných historických zákonitostí estetiky úžitkového výtvarného umenia
- poznať historické technologické postupy, rôzne povrchové úpravy materiálov
- používaných v jednotlivých historických obdobiach
- poznať morfológiu, syntax vo výtvarnej tvorbe
- uplatňovať plošné, plastické a farebné videnie
- poznať vlastnosti a spôsoby použitia materiálov vo výtvarnej tvorbe
- ovládať prácu s farbou, vzťah dekóru a objemu
- určiť vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia
- ovládať základy anatómie, proporcií, zobrazovania ľudského tela v grafickej a plastickej podobe;
- poznať zásady umeleckej tvorby a formovať svoj vlastný výtvarný a umelecký názor
- mať prehľad o proporčných zásadách, zásadách funkcie a tvarovej kompozície a ovládať princípy ich aplikácie
- poznať zásady výtvarnej kompozície
- poznať súčasné módné trendy ako aj domáce a svetové módné dianie
- ovládať navrhovanie, konštruovanie, technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií
- vedieť uplatniť variabilné technologické postupy pri tvorbe umeleckého diela
- poznať materiály, nástroje, náradie, stroje, zariadenia a pomôcky, ktoré sa v odbore používajú;
- poznať techniky úpravy a technológiu spracovania dreva, kovu, plastu, papiera, kameňa, hlíny, skla, textilu a najnovších kompozitných a iných materiálov
- poznať základy technológie a technologických postupov v oblasti konzervátorských a reštaurátorských prác
- mať prehľad o možnostiach, uplatnení a využití písma, vrátane určitého stupňa praktických zručností v oblasti uplatnenia písma v grafickom dizajne aj s podporou počítača
- mať prehľad o základoch fotografovania a zručnosti v oblasti tvorby fotografie a jej využití pri prezentáciách svojej tvorby alebo výroby
- používať základy zobrazovania a funkcií deskriptívnej geometrie, kreslenia technických výkresov
- aplikovať komplexné vedomosti v rôznych výtvarných materiáloch, vzájomne materiály kombinovať a využívať možnosti ich recyklácie
- poznať vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr, ich štylizáciu pre potreby výtvarného dizajnu
- poznať grafické a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia

- poznať zásady tvorby textu s využitím prostriedkov vizuálnej prezentácie – digitálna fotografia , video tvorba, animácie;
- poznať základy grafického dizajnu s využitím dostupného počítačového softvéru na tvorbu grafických návrhov rôznych reklamných posolstiev;
- poznať základné ekonomické pojmy a kategórie,
- chápať zákonitosti trhu v podmienkach trhovej ekonomiky
- vedieť používať základy obchodného a pracovného práva, pôsobenie zákona o reklame a autorský zákon,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti,
- posúdiť vhodné formy podnikania v svojom odbore,
- charakterizovať podstatu podniku, jeho postavenie na trhu, základné podnikové činnosti,
- charakterizovať štruktúru národného hospodárstva a činitele ovplyvňujúce jeho úroveň,
- rozumieť problematike riadenia kvality výroby,
- používať základné pojmy z riadenia výrobnnej spoločnosti,
- poznať základnú štruktúru a komponenty hardvéru počítača a ich vlastnosti,
- poznať zásady pripájania do sietí, vedieť identifikovať a klasifikovať sieťové prvky,
- poznať pravidlá pre prácu s jednoduchými grafickými systémami,
- ovládať a používať odbornú terminológiu v oblasti Informačných technológií.
- ovládať základy bezpečnosti práce s výpočtovou technikou,
- poznať základy psychológie,
- poznať základné princípy a didaktické zásady teórie a praxe vyučovania výtvarnej výchovy,
- poznať základy metódy práce a efektívnosti vyučovania,
- naplánovať organizáciu vyučovacej hodiny,
- poznať tvorivé metódy a postupy odborného vyučovania,
- ovládať základné znalosti z pedagogiky v aplikácii na umeleckú činnosť

Po absolvovaní odboru 82.. L sklársky dizajn disponuje ešte kompetenciami

- ovládať teoretické základy procesov brúsenia a leštenia skla,
- poznať materiály a zariadenia používané pri brúsení a leštení skla,
- vedieť faktory ovplyvňujúce proces brúsenia a leštenia skla,
- poznať všetky používané brusičské techniky a ich charakteristické vlastnosti.
- Definovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri hutníckom tvarovaní skla a pri tvorbe drobnej sklenej plastiky,
- Rozdeliť sklárske formy a špecifické nástroje a zariadenia,
- Ovládať sklárske techniky uplatňované pri tvorbe drobnej sklenej plastiky v rámci hutníckeho tvarovania skla,
- Poznať zásady chladenia výrobkov, dokončovacie operácie,
- Poznať vlastnosti používaných materiálov, ich prípravu a využitie v rámci jednotlivých maliarskych techník,
- Ovládať možnosti využitia reprodukčných techník v oblasti maľovania skla,
- Poznať zásady vypaľovania vo vypalovacích peciach,
- Poznať princípy a technologické postupy leptania a matovania skla,
- Vedieť technologický postup pieskovania skla,
- Ovládať možnosti využitia gilošovacieho stroja,
- Poznať materiály a technologické postupy zasklievania do olova a zhotovovanie mozaiky,
- Poznať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe sklenej bižutérie a tvárnic a spôsoby použitia týchto materiálov,
- Rozdeliť vlastnosti a použitie pomocných látok používaných pri výrobe sklenej bižutérie a tvárnic,
- Poznať princípy povrchového zošľachtovania sklenej bižutérie,
- Uskutočniť spôsoby povrchových úprav tvárnic a kovových doplnkov používaných v bižutérii.

- Definovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe vitrážového skla,
- Ovládať jednotlivé technológie výroby a špecifické nástroje a zariadenia,
- Poznať sklárske techniky uplatňované pri výrobe vitrážového skla,
- Poznať zásady spájania vitrážového skla pomocou kovových materiálov.

B Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- využívať a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii,
- používať a presadzovať nové netradičné myšlienky, metódy, technické prostriedky,
- pružne vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu v danom časovom limite,
- používať tradičné i moderné výrazové prostriedky,
- aplikovať nové poznatky z odboru vo vlastnej práci,
- pracovať s počítačom, ovládať príslušné užívateľské programy a pomocou nich realizovať výtvarné zámery,
- zvažovať realizačno-technologický postup a predpokladať jeho psychologický účinok,
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických látok a ich vplyv na životné prostredie pri práci s drevom, kovmi, papierom...,
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky,
- vytvoriť na primeranej úrovni konkrétne pracovné postupy,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výrobky z hľadiska technologického, funkčného a estetického,
- spracovať výtvarnú dokumentáciu,
- aplikovať vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti počítačových systémov a umeleckej prezentácie,
- využívať v remeselnej práci rôzne tradičné výtvarné techniky,
- komunikovať prostredníctvom elektronickej pošty, ovládať zasielanie a prijatie príloh,
- účinne chrániť počítač pred nežiaducou infiltráciou,
- pracovať so softvérom podľa odborného zamerania,
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby neškodili životnému prostrediu, ale naopak, prispieval k jeho zlepšeniu – recyklácia odpadu,
- používať a aplikovať základné ekonomické pojmy,
- ovládať prvky organizačnej a riadiacej práce,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami,
- využívať informačné médiá pri vyhľadávaní pracovných príležitostí,
- zosúladiť vlastné priority s požiadavkami pre výkon povolania a možnosťami zvyšovania kvalifikácie,
- samostatne navrhovať a výtvarné návrhy realizovať v materiáli,
- kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie,
- prejavíť kreativitu dizajnéra,
- transformovať inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe myšlienky do realizácie dizajnu,
- využívať invenčnosť, kreativitu a voliť adekvátne výtvarné prostriedky pri finalizácii návrhov,
- aplikovať vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti IKT a umeleckej prezentácie,
- multimedialne zaznamenávať, spracovávať a prezentovať vlastnú tvorbu,
- vytvárať asociácie medzi skutočným tvarom zobrazovaného objektu a jeho znázornením,
- využívať aplikačné a grafické programy podľa študijného zamerania,
- vytvárať a digitalizovať obraz, zvuk, video, animácie s využitím v odborných predmetoch,
- navrhnuť esteticky, funkčne a vzhľadne riešený výrobok.

- uplatňovať praktické zručnosti v oblasti počítačovej a informačnej techniky,
- zodpovedne narábať s informáciami, pracovať s odbornou literatúrou a inými zdrojmi informácií,
- komunikovať v cudzom jazyku.

Po **absolvovaní** odboru 82.. L sklársky dizajn disponuje ešte kompetenciami

- rozkresliť dekór farbou a farebnou ceruzkou,
- ovládať základné práce na hladinárskom a guličskom stroji,
- vytvárať hrany na hladinárskom stroji,
- brúsiť plochy na guličskom stroji,
- urobiť rôzne druhy rezov,
- urobiť rôzne druhy výbrusov,
- urobiť banku,
- naberať sklo na banku,
- pripraviť formu a fúkať do formy,
- naberať a zvaľovať sklovinu,
- tvarovať z voľnej ruky jednoduché sklenené predmety,
- tvarovať hutné sklo z voľnej ruky,
- tvarovať nápojové sklo.
- udržiavať a ošetrovať pracovné pomôcky,
- vykonávať základné cvičenia so štetcom - plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- nanášať oblé a rovné plochy, nanášať plochy matovou farbou, obrúčky robené na točni,
- matovať matovacou soľou,
- ľadovať a kombinovať s inými technikami,
- umiestniť tvar do vypaľovacieho priestoru pece (uzavrieť pec, nastaviť vypaľovaciu teplotu),
- maľovať z voľnej ruky,
- maľovať transparentnými farbami,
- ovládať vysoký smalt,
- vytvoriť maľbu drahými kovmi a listami,
- lazúrovať.
- určovať materiál vhodný k výrobe bižutérie a ozdobných predmetov a hodnotiť jeho vlastnosti,
- zvoliť, na základe analýzy danej úlohy, vhodný technologický postup pri jej realizácii,
- vedieť zvoliť, na základe posúdenia vlastností rôznych materiálov, ich vhodnú kombináciu,
- uplatňovať ekonomické hľadiská pri rozhodovaní o realizácii výtvarného návrhu,
- aplikovať získané teoretické vedomosti v oblasti navrhovania, praktických cvičení a v praxi,
- sledovať v odbornej literatúre technické a materiálové novinky odboru a nové technologické postupy.
- Ovládať základné práce s plochým sklom pri výrobe sklenej vitráže, základné techniky falošnej a klasickej vitráže,
- Ovládať postup pri modelovaní kovových spojovacích materiálov,
- Ovládať kreslenie a vystrihovanie podkladových strihov,
- Rezať sklené segmenty,
- vytvárať vlastné návrhy v preberaných technikách.

C Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- schopnosťou samostatne myslieť a iniciatívne riešiť konflikty,
- vytrvalosťou, flexibilitou, kreativitou,
- spoľahlivosťou, presnosťou,
- primeraným sebahodnotením, sebadisciplínou,
- komunikatívnosťou, priateľskosťou, prosociálnym správaním,
- schopnosťou pracovať v tíme i samostatne,

- empatiou, toleranciou, emocionálnou stabilitou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- asertívnosťou, humánnosťou,
- antidiskriminačným prístupom,
- disponibilitou, spoľahlivosťou, trpezlivosťou, dôslednosťou, presnosťou a schopnosťou spolupracovať,
- tvorivým a samostatným výtvarným myslením,
- zmyslom pre krásu a estetické životné prostredie,
- pozitívnym vzťahom k životnému prostrediu,
- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- schopnosťou integrácie a adaptability,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam,
- ochotou kontinuálne sa vzdelávať.